

A következőkben a pályatárs, barát Varga Károly nyugalmazott bv. ezredes visszaemlékezésének segítségével idézzük fel Kis-Benedek József alakját. [A szerk.]

Varga Károly

Recital internal error

Jóska!

Az „őskorban” – amikor elkezdtek elemi darabjaira bontani az igazgatási és a nevelési szakterületeken dolgozók munkafeladatait, a munkafolyamatok egymásutániságát, az elemi részeket –kerültünk igazán, a szó szoros értelmében is közel egymáshoz. Később, amikor a programozókhoz eljutott a félig-meddig megértett feladat, és elkészítették az első vázlatokat (képernyőterveket), majd bemutatták azokat nekünk, rá kellett döbbernünk, hogy bár mi nagyon jól tudtuk a szakmát, értettük is egymást, ennek ellenére nem sikerült egyértelművé tenni elvárásainkat a külső szerv képviselői felé. Nekünk is meg kellett tanulnunk a programozók fejével gondolkodni, s elvárásainkat úgy megfogalmazni, hogy minkét fél azonosan értelmezhesse a feladatokat.

Emlékszem, mekkorákat röhögtünk a „recital internal error” [belső, működésbeli hiba] kifejezésen, amikor már nagyjából kész volt a FAR (fogvatartottai alrendszer), és megkezdtek annak tesztelést. Előbb csak a mindennapokban gyakran előforduló feladatok elvégzését próbáltuk elvégeztetni a programmal. Így is naponta többször „fagyott meg” a rendszer. Később versenyeztünk, ki akasztja ki hamarabb, illetve többször a programot, hiszen ez is volt részben a feladatunk: olyant készíttessünk, amit a teljesen laikus felhasználó is képes kezelni. Arra is kellett figyelnünk, hogy a program a még hatályban lévő szabályoknak, előírásoknak is megfeleljen, de a már készülő módosítások után is képes legyen a szakmai munka hatékony támogatására.

Feladatunk volt annak biztosítása, hogy az akkoriban megjelenő információéhséget is ki tudja elégíteni a nyilvántartás, s ne kelljen egy-egy adatcsoport megadásához a kollegákat a napi feladatok elvégzése mellől elvonni. A betanulás során ahány intézet, annyi értelmezés, annyi „hibás adat” született, amit összesíteni kész művészet volt. A korábbi, manuális adatszolgáltatási rendszer nem volt képes a kornak megfelelő információkat szolgáltatni, így sok esetben valótlan, hamis, felhasználhatatlan adatokat küldtek a kollégák. Úgy gondoltuk tehát, nem kérünk tőlük a jövőben adatokat, hanem a rendszer számoljon, s inkább mi adunk nekik adatokat az intézetükre lebontva. Nem is tudják a most dolgozók, hogy mennyi könnyebbséget köszönhetnek nekünk. Állítom, hogy az ún. R-bev (rendszerbeve-

zető) csoport példásan működött, s amit közösen csináltunk, még a mai napig is működik, nem omlott össze, pedig voltak, akik azt várták.

Sokat kellett vitatkoznunk a saját vezetőinkkel is, hogy álláspontjukat felülvizsgálva fogadják el érveinket, miszerint a rendszernek képesnek kell lennie arra, hogy figyelmetlenségből, vagy a kellő mélységű ismeretek hiánya miatt se következessen be törvénytelen fogvatartás. Elértük vezetőinknél a teljes körű bizalmat, nem kellett naponta egyeztetnünk, külön engedélyt kérnünk a program felülvizsgálatára, módosíttatására.

A korábbi, manuális nyilvántartásban a szakterület vezetőjének az ellenőrzési feladatai között szerepelt, hogy rendszeres időközönként személyesen ellenőrizze az összes anyagot, s ha hibát talál, azt javítsa ki, hozza a hibát az elkövető tudomására, s ha szükséges, gyakoroltassa a beosztottal a feladat végrehajtását. Ennek is meg kellett teremteni a feltételeit, továbbá sikerült elérnünk azt is, hogy az élesben működött rendszer mellett ugyanazt a feladatot ún. demó-módban lehessen gyakoroltatni.

Ahogy a programozók a hibákat javították, megtanultak bévésül is gondolkodni, mi meg – akarva-akaratlanul – egyre közelebb kerültünk hozzájuk, szakmájukhoz. Bármennyire is igyekeztünk, nem lettünk informatikusok, legfeljebb informatikával megfertőződtek.

Előbb csak a két szervezet közvetlen képviselőin keresztül fogalmazódtak meg az észrevételek, később már szabad bejárásunk volt a tényleges programozókhoz. Aztán, ahogy az lenni szokott, a hibák száma egyre csökkent, megkezdődött a szoros együttműködés fellazulása, feloszlatták a R-bev csoport, s mindenki visszatért eredeti beosztásához.

Nem csupán a hivatali időben, hanem sokszor azon túl is, gyakran beszélgettünk a feladról, s arról is, a családjaik hogyan fogadják a rendszeres távolléteinket. Kiderült, hogy hasonlóképpen gondolkodunk mi is, de még a feleségeink is. Kicsit később kölcsönösen meglátogattuk egymást, találkoztak a gyerekeink is. [...]

Emlékszem, amikor hozzátok mentünk vendégségbe, mindig valami olyan menüben, étel-meglepetésben volt részünk, ami „jóskásra” sikeredett. Igazi vendéglátó voltál, ahogy az a nagykönyvben meg van írva. Körbeinformálódtál, mik azok a dolgok, amiket nem szeretünk, így olyanokkal soha nem vártál minket. [...]

Aztán te más szervezeti egységbe kerültél, a napi kapcsolat megszakadt, később, amikor már az iskolában [Bv. Szervezet Oktatási Központja] dolgoztál, igen ritkán találkoztunk. Mindegyikünk élte a saját világát, de tudtam, hogy ha valamilyen segítségre van szükségem egy-egy feladat megoldásához, biztosan számíthatok rád, vagy a kollégáidra, akikkel nekem is sikerült igazán jó munkatársi kapcsolatot létesítenem. A későbbiekben – már mint nyugdíjas közalkalmazott – élveztem ennek előnyét: ugyan meglepően sokan emlékeztek még rám, de összekapcsoltak veled: „Ja, a Jóskának a munkatársa voltál”.

Én saját elhatározásból nyugdíjba helyezésemet kértem, te még maradtál. Egy-egy alkalommal találkoztunk a suliban, ahol még taníthattam a tisztí iskolásokat a fogvatartotti alrendszer használatára. [...]

Tudom, hogy amikor nyugdíjaztatásod kérted, hasonló gondolatok vezéreltek, mint engem. Te sem tudtál – egy darabig sem – megenni a bv. nélkül. Mindketőnket megviselte a semmittevés. Egy darabig a háztartásban elvégeztük azokat a munkákat, amik már régen vártak arra, hogy túl legyenek rajtuk. Később már nem tudtuk elviselni, hogy csak az legyen a feladatunk, hogy lemenjünk vásárolni a piacra, vagy nézzük a limonádé műsort a tv-ben. Nekem is lett kiskutyám, hogy legyen, kihez napközben szólnom, s ráadásul nem is beszél vissza, meg hálás is. Én visszamentem viszonylag hosszú időre az OP-ra, te pedig Vádra. Sem te, sem én nem a pénzért, hanem a szakmaszeretetért vállaltunk a nyugdíj mellett munkát. Aztán én is a kertben tudtam magamnak rendszeres elfoglaltságot – pótcselekvést – találni. Te is tartottál az orvosoktól, nehogy találjanak valami komolyt. Ha csak lehetett elkerültük a szűrővizsgálatokat.

Amiben különböztünk: amíg te szókimondóbb voltál, én visszafogottabb. Én is megmondtam a véleményemet, kifejtettem nemtetszésemet, de kicsit „szoftabb” változatban. Én nyugállományba vonulásom alkalmából megkaptam főnökeim jóvoltából a magunk között „életműdíjnak” nevezett kitüntetést, te azzal nem büszkélkedhetsz. Tudom, hogy ha valaki, akkor te biztosan megérdemelt volna. Az én szememben életműdíjas vagy! [...]

Jóska, a virtuális képernyőmon megjelenített egy „recital internal error” üzenet. Kihez forduljak vele, ki tudja a hibát meg nem történné tenni, kijavítani?